

Lue *Ulysses* vuodessa

The James Joyce Society of Sweden and Finlandin lukupiiri

<https://fin.jamesjoycesociety.com/ulysses/>

Luetaan James Joycen *Ulysses* (Odysseus) vuodessa, kokouksia joka toinen viikko 16.9.2025 - 29.9.2026. Lukupiiriä vetää Turun yliopiston tutkija, FT Lauri A. Niskanen.

Aikataulu (tapaamiset **Kaisa-talon** ryhmähuoneessa 5005 joka toinen tiistai kl. 17.30–19.00):

Mukaan voi hypätä milloin vain. Aikatauluun ja tapaamispaikkaan voi tulla jatkossa muutoksia, sovitaan niistä yhdessä.

1 Esipuhe (16.9.2025): Mikä on *Ulysses*? Miten lukupiiri toimii? Tutustuminen ja alustus aiheeseen ja käytänteisiin.

2 Telemakhos (30.9.2025): Kello kahdeksan aamulla 16.6.1904, James Joycen *Ulysses*en Dublinissa, Stephen Dedalus, taiteilijan omakuva nuoruuden vuosilta, herää ystäviensä Buck Mulliganin ja englantilaisen Hainesin kanssa Martello-tornista.

3 Nestor (14.10.2025): Toisessa luvussa Stephen Dedalus on päivätyössään historianopettajana Dalkeyn poikakoulussa.

4 Proteus (28.10.2025): Sandymountin ranta Sandycovessa, Dublinin lähistöllä, on jatkuvassa muutoksessa. Nousuveden aikaan meri nuolee kivisiä rantoja, laskuveden aikaan rantahiekkaa ja vihreää liejua on loppumattomiin. 'Proteus' -jakson teksti on Stephen Dedaluksen vaikeaselkoista ja sivistyneitä viittauksia vilisevää ajatuksenvirtaa, mutta virtaa kehystää koko ajan konkreettinen meri.

5 Kalypso (11.11.2025): Kalypso-episodissa kello on jälleen kahdeksan ja Leopold Bloom, Joycen *Ulysses*en moderni Odysseus, tekee aamutoimiaan kotonaan Eccles Streetillä Dublinissa. Episodin alussa hän syö, lopussa ulostaa. Leopoldin vaimo Molly Bloom odottaa yläkerrassa aamiaistaan – teetä ja leipää – jonka aviomies tarjoilee sänkyyn.

6 Lootuksensyöjät (25.11.2025): Homeroksen *Odyssiassa* sankari Odysseus kertoo harharetkestään Kikonien, "lootuksensyöjien" maahan. Joka "lootosmarjoja" on maistanut, ei välitä muusta – kodista, kunnasta – vaan "lootosmarjoja poimimahan halu häll' oli jäädä". James Joycen, pappisurasta luopuneen kirjailijan, *Ulysses*essä tätä ooppiumia Dublinin kansalle on uskonto, kirkko, katolinen kirkkolatina ja ehtoollinen.

7 Hades (9.12.2025): Kello on yksitoista ja herra Bloom kulkee ruumissaattueessa läpi Dublinin katujen, päätyen Glasnevinin hautausmaalle Paddy Dignamin hautajaisiin. Matkalla hautajaisiin, ja hautausmaalla,

Bloomin mielessä kummittelevat hänen vauvana kuollut poikansa Rudy, sekä hänen itsemurhan tehnyt isänsä Rudolph Bloom (syntyyän Rudolf Virág Unkarin Szombathelystä).

8 Aiolos (13.1.2026): Homeroksen *Odyssiassa* Odysseus sai Aiolukselta, kelluvan saaren kuninkaalta, tuulten hallitsijalta, pussin, joka sisälsi kaikki maailman tuulet. Tuulet kuitenkin karkasivat, ja kantoivat Odysseuksen väärään paikkaan. Maailman tuulista Joyce sai episodiinsa aiheeksi keuhkot ja tyhjän ilman puhaltelun, retoriikan ja sanomalehtipainon, jossa keskustellaan 16.6.1904 suuresta uutistapahtumasta: Kenraalikuvernööri Bobrikovin murhasta Suomessa.

9 Laistrygonit (27.1.2026): "Voiko sen syödä?" tuntuu olevan jatkuva, keskeinen kysymys *Ulysses*en Laistrygonit-jaksossa. Lounasaikaan muut ajatukset eivät pysy herra Bloomin mielessä, kun hän etsii siedettävää lounaspaikkaa ja maittavaa ruokaa. Homeroksen Laistrygonit olivat jättiläisiä ja ihmissyöjiä, jotka yrittivät syödä Odysseuksen miehistöineen, mutta herra Bloom tyytyy lopulta gorgonzolaleipään ja lasilliseen burgundia.

10 Skylla ja Kharybdis (10.2.2026): Joycen *Ulysses*en yhdeksäs luku Skylla ja Kharybdis tapahtuu kansalliskirjastossa. Tässä yleiden nuorten intellektuellien keskustelussa on vaarana karahtaa dogmatiikan karille tai imeytyä mystiikan pyörteisiin.

11 Loukkurit (24.2.2026): Jakso koostuu 18 osasta, jotka sisältävät lyhyitä välihuomautuksia toisista jaksoista. Jaksossa 18 eri Dublinilaista – mm. yksijalkainen merimies, Blazes Boylan, Stephen Dedalus ja Leopold Bloom – kävelee eri suuntiin kaupungin kaduilla, luoden mielikuvan verenkierrasta tai labyrintista. Tässä jaksossa kaupungin asukkaat, kirjan henkilöt, muuttuvat sattumanvaraisiksi, ja heidän tarinansa mielivaltaiseksi, ja päähenkilöksi nousee itse urbaani kaupunki ja sen kadut.

12 Seireenit (10.3.2026): Kello neljältä herra Bloom on valmis jälleen syömään. Hän seuraa Blazes Boylania, jota hyvällä syyllä epäilee vaimonsa rakastajaksi, hotelli Ormondin ruokasaliin, sillä verukkeella että kutsuu Richie Gouldingin maksalle, pekonille ja siiderille. Viereisessä hotellin konserttisalissa käynnistyy ad hoc konsertti, jossa esiintyvät ainakin Si Dedalus (tenori) ja "Big" Ben Dollard (basso).

13 Kyklooppi 1 (24.3.2026): Kyklooppi-episodin taide tai tiede on politiikka, ja politiikkaa Barney Kiernanin pubissa todella puhutaankin, erityisesti Home Rulesta ja Englannin sortopolitiikasta Irlantia kohtaan. Yksin Leopold Bloom, muukalainen omassa maassaan, edustaa anteeksiannon, pasifismin, yhteisymmärryksen ja rakkauden ihanteita.

14 Kyklooppi 2 (7.4.2026): Kansalainen, Joycen episodin Kyklooppi, on yksisilmäinen juuri yhteiskunnallisilta käsityksiltään ja ajatuksiltaan, ja Bloom-Odysseus taistelee tätä vastaan sanansäilällä, ja palavan seipään sijasta suurikokoisella sikaarilla.

15 Nausikaa (21.4.2026): Nausikaa-jakson ensimmäisessä osassa kuvataan Gerty McDowellia istumassa Sandymount Strandin kallioilla. Kieli on romanttisten roskakirjojen, mainosten ja naistenlehtien teennäisen kohotettua kieltä, ja siinä Bloom nähdään Gertyn silmin tummana, mysteerisenä riutuvana sankarina. Toisessa osassa palataan Bloomin ajatuksenvirtaan, ja nähdään Gerty Bloomin silmin arkisessa valossa.

16 Auringon härät (5.5.2026): Leopold Bloom saapuu synnytyssairaalaan kyselemään rouva Purefoyn vointia ja synnytyksen edistymistä, päätyy lääketieteen kandidaattien ryyppäjäisiin, joissa on paikalla myös Stephen Dedalus, ja lopulta, synnytyksen tapahduttua, lähtee heidän kanssaan baariin.

17 Kirke 1 (19.5.2026): Kirke-episodissa Leopold Bloom seuraa Stephen Dedalusta Dublinin punaisten lyhtyjen alueelle, missä he joutuvat sekoilevaan ja surrealistiseen tapahtumavyöryyn bordellissa.

18 Kirke 2 (2.6.2026): Episodi on kirjoitettu näyttämömuotoon, mutta tapahtumat ovat unen ja harhan kaltaisia, täynnä hahmojen toiveiden, pelkojen ja tukahdutettujen muistojen ilmentymiä.

19 Kirke 3 (16.6.2026): Bloom kokee sarjan absurdeja kohtauksia, joissa hänen pelkonsa ja salaiset halunsa korostuvat, ja häntä milloin nöyryytetään, milloin nöyrästi palvotaan. Stephen puolestaan kokee visioita omasta syyllisyydentunteestaan ja kapinoinnistaan ja joissa hän näkee myös äitinsä haamun.

20 Eumaios 1 (30.6.2026): Jaksossa, jossa herra Bloom taluttaa huonovointisen Stephen Dedaluksen ryyppyillan jälkeen vossikkakatokseen kahville ja sämpylälle, herra Bloom ei olekaan Homeroksen Odysseuksen vastine.

21 Eumaios 2 (4.8.2026): Jaksossa esiintyy ilmeisempi vale-Odyseus: vanha merimies, joka kertoo mielikuvituksellisia valheita matkoiltaan.

22 Ithaka 1 (18.8.2026): Ithaka-jaksossa Leopold Bloom ja Stephen Dedalus saapuvat yhdessä Bloomin kotiin, missä he käyvät syvällistä ja älyllistä keskustelua.

23 Ithaka 2 (1.9.2026): Jakson rakenne muistuttaa Katekismuksen kysymyksiin ja vastauksiin perustuvaa muotoa. Bloom toimii isällisenä hahmona, joka opastaa nuorempaa Stephenia ja jakaa elämänviisauksiaan.

24 Penelope 1 (15.9.2026): Ulyssoksen viimeisen sanan saa Poldyn vaimo Molly. Leopold Bloom makaa sängyssään, mutta hänen vaimonsa Molly Bloom on herännyt.

25 Penelope 2 (29.9.2026): Penelope-episodi on Joycen mestariteos, joka koostuu yhdestä ainoasta, lähes neljäkymmenen sivun mittaisesta monologista, joka on Mollyn ajatustenvirtaa, ja päättyy romaanin kuuluisiin ja kauniisiin viimeisiin sanoihin "and yes I said yes I will Yes".

